

מלא כרימון

איכות, טעם ומדדי הבשלה של פירות 'נטע':
זן רימון בכיר חדש

אורלי אלימלך* ורון פורת/ המחלקה לחקר תוצרת חקלאית, מכון וולקני
כאמל חטיב, עירית בר-יעקב, רתם הראל-בזה, טלי טריניון,
דורון הולנד ותמר אזולאי-שמר/ היחידה למטעים, מרכז מחקר
נווה יער, מכון וולקני

צילום רון פורת

של פירות רימון 'נטע' במהלך ההבשלה, מתחילת יולי ועד סוף אוגוסט במטע מסחרי של "שיקמה גידולי שדה" במשמר הנוגב, וזאת לצורך אפיון מועד ההבשלה האופטימלי וקביעת מדדים לקטיף.

מהלך המחקר

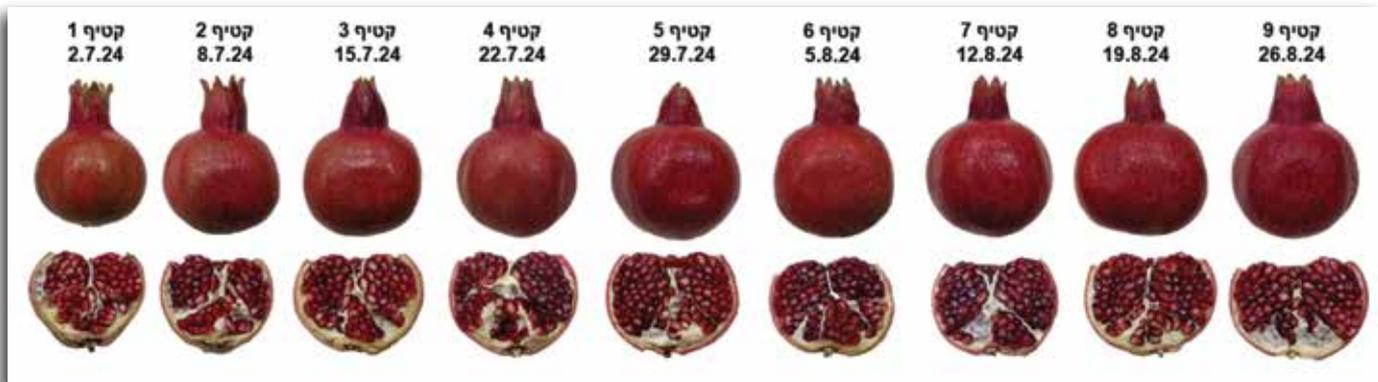
פירות רימון 'נטע' נקטפו ממטע מסחרי בן שש שנים של "שקמה גידולי שדה" במשמר הנוגב. הפירות נקטפו אחת לשבוע במהלך תשעה שבועות רצופים מתחילת יולי (2.7.24) ועד סוף אוגוסט (26.8.24).

מדדי איכות הפרי שנבדקו כללו את מראה הפרי (צילום), משקל פרי ממוצע (גרם), קוטר הפרי (ס"מ), משקל גרגר (גרם), צבע הקליפה (מד צבע מיוולטה), תכולת כלל מוצקים מומסים (כמ"מ; רפרקטומטר דיגיטלי) וחומצה במיץ (טיטרטור אוטומטי). בנוסף,

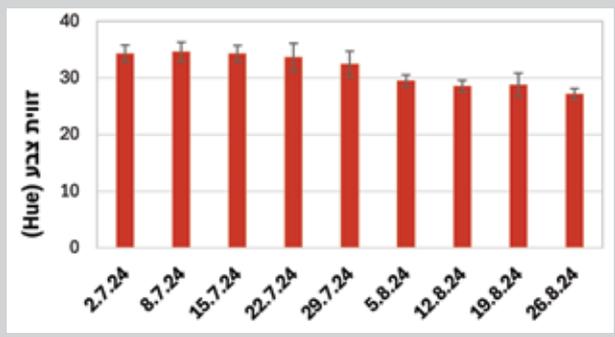

נף גידול הרימון בישראל מבוסס על ייצוא, והוא כולל זנים מוקדמים של תחילת העונה ולאחריהם את הזן האפיל 'ונדרפול'. פיתוח זנים מוקדמים מצטיינים היו בעל חשיבות רבה, שכן הוא מקנה למגדלים בישראל יתרון מסחרי בכניסה לשווקים בחו"ל. כל זני הרימון הבכירים המסחריים בארץ היום תוצרי פרויקט השבחת רימונים במרכז מחקר נווה יער, מכון וולקני, ובכללם הזן 'עמק' אשר מניב באוגוסט והזנים 'עכו' ו'שני-יונאי' המניבים באוגוסט-ספטמבר.

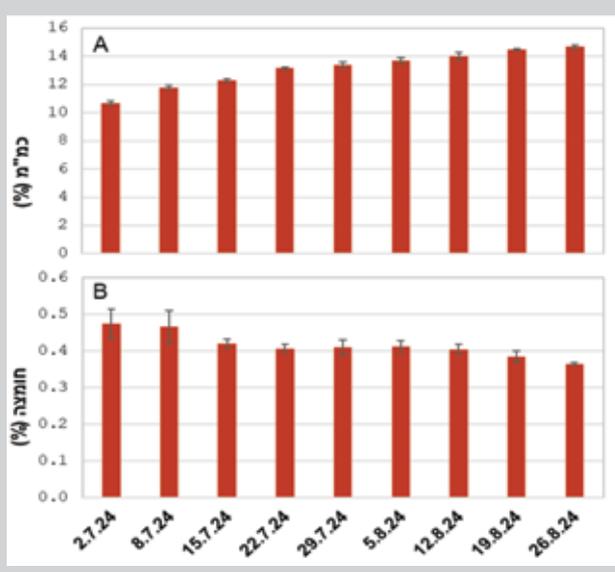
לאחרונה, פרויקט השבחת רימונים בנווה יער שחרר זן רימון בכיר חדש בשם 'נטע-ני' ('נטע'), אשר היו בעל צבע אדום כהה, טעם טוב וזרע נימוח, ובתנאים של נווה יער מניב כשבועיים לפני הזן 'עמק'. נכון להיום, ישנם בארץ שני מטעים מסחריים של זן הרימון החדש 'נטע' במשמר הנוגב ובחצור. מטרת המחקר הנוכחי הייתה לאפיין את השתנות איכותם וטעמם

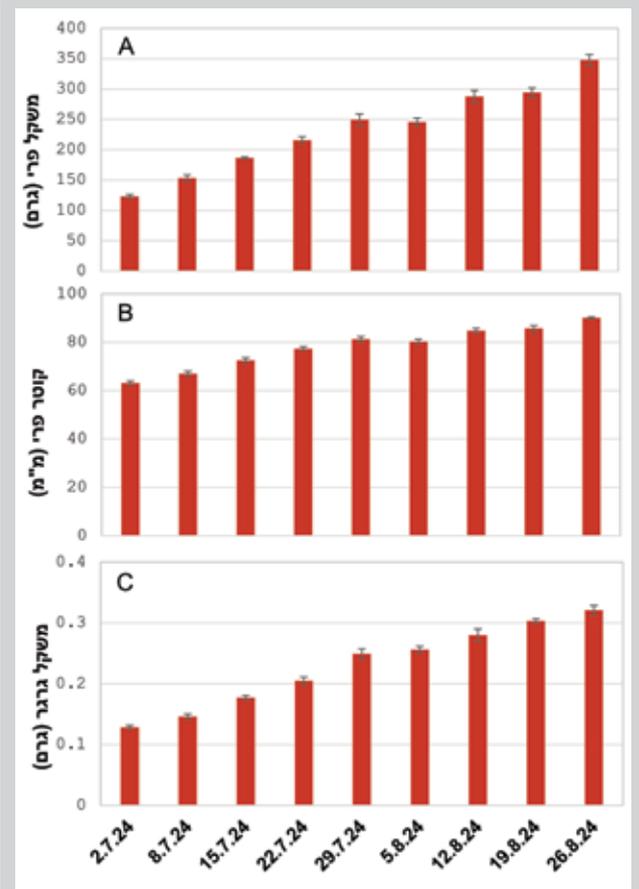
תמונה 1: השתנות המראה החיצוני והפנימי של פירות רימון 'נטע' במהלך ההבשלה.

איור 2: השתנות צבע הקליפה של פירות רימון 'נטע' במהלך ההבשלה. התוצאות הנין ממוצעים $\pm$ ש.ת. של 10 חזרות.

איור 3: השתנות תכולת הכ"מ והחומצה במוץ של פירות רימון 'נטע' במהלך ההבשלה. התוצאות הנין ממוצעים $\pm$ ש.ת. של 4 חזרות.

איור 1: השתנות משקל הפרי, קוטר הפרי, ומשקל הגרגר של פירות רימון 'נטע' במהלך ההבשלה. A, משקל הפרי. B, קוטר הפרי. C, משקל הגרגר. התוצאות הנין ממוצעים $\pm$ ש.ת. של 10 חזרות.

נערכו מבחני טעימה שונים, ובהם מבחן טעימה תיאורי באמצעות צוות טועמים מאומן לצורך הערכת מידת המתקנות, חמיצות, מריחות, פירותיות, עפיצות וקושי הזרע; וכן מבחן התקבלות צרכנים לקבלת ציון טעם כללי של הפרי.

תוצאות

■ מראה הפרי

המראה החיצוני והפנימי של פירות רימון 'נטע' במועדי הקטיף השונים מוצגים בתמונה 1. ניתן לראות שפירות הון 'נטע' היום בעלי צבע פנימי וחיצוני אדום כהה, ושצבע הפרי היה אדום מלא ואחיד למדי כבר במועדי הקטיף המוקדמים.

■ גודל הפרי והגרגר

משקל הפרי, קוטר הפרי ומשקל הגרגר של פירות רימון 'נטע' במועדי הקטיף השונים מוצגים באיור 1. משקל פרי ממוצע של

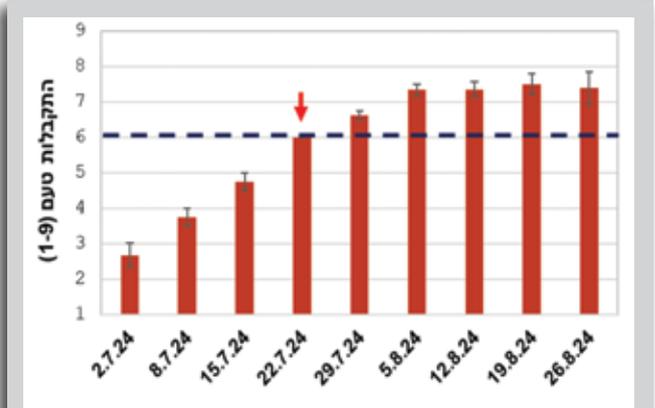
רימון 'נטע' עלה בהדרגה מ-120 גרם בלבד בתחילת יולי עד ל-350 גרם בסוף אוגוסט. הקוטר של הפרי עלה בהדרגה במהלך ההבשלה מ-63 מ"מ בתחילת יולי עד כ-90 מ"מ בסוף אוגוסט. משקל הגרגר הממוצע של פירות רימון 'נטע' עלה בהדרגה מ-0.13 גרם בלבד בתחילת יולי עד ל-0.32 גרם בסוף אוגוסט.

■ צבע הקליפה

צבע הקליפה של פירות רימון 'נטע' במועדי הקטיף השונים מוצג באיור 2. ככל שזווית הצבע (Hue) נמוכה יותר הפרי אדום יותר. צבע הקליפה של הפרי היה אדום כבר במועד הבדיקה הראשון, ונהיה מעט כהה יותר במהלך ההבשלה.

הרביעי ב-22.7.24, ובתחילת אוגוסט הגיעו לטעמם המיטבי (ציון טעם >7).

השתנות פרופיל הטעם של פירות רימון 'נטע' במועדי הקטיף השונים מוצג באיור 5. במועדי הקטיף הראשונים הפרי היה חסר מתיקות ופירותיות ומעט מריר ועפיץ, והחל ממועד הקטיף השלישי ובעיקר ממועד הקטיף הרביעי ב-22.7.24 ואילך הפרי

איור 4: ציוני התקבלות טעם הפרי של רימון 'נטע' במהלך ההבשלה. הקו הכחול מציין ציון טעם 6 (פרי ראוי לאכילה). החץ האדום מציין את מועד הקטיף בו הפרי היה ראוי לאכילה. התוצאות הינן ממוצעים ± ש.ת. של 4 טועמים.

צילום חן פורת

נהיה בעל רמות מתיקות ופירותיות גבוהות יותר ורמות מרירות ועפיצות נמוכות יותר.

סיכום ומסקנות

מועדי קטיף מומלצים של זן הרימון החדש

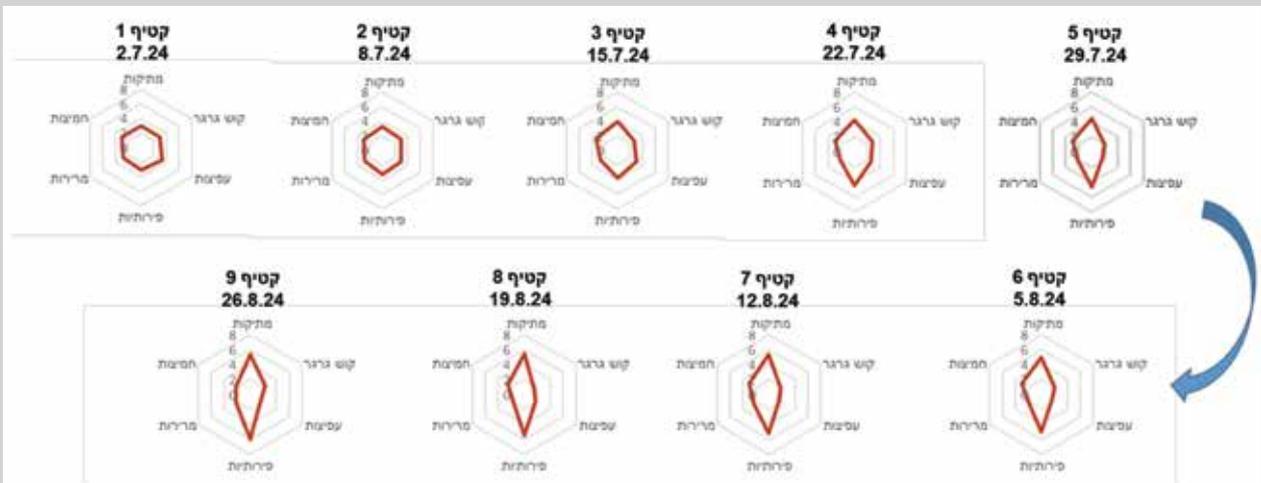
על פי מבחני הטעימה שערכנו, פירות הזן 'נטע' קיבלו ציון התקבלות טעם מעל 6 (בסולם של בין 1 עד 9) והיו ראויים למאכל ואופיינו

כמ"מ וחומצה במיץ

תכולת הכמ"מ והחומצה במיץ של פירות רימון 'נטע' במועדי הקטיף השונים מוצגים באיור 3. המיץ מתוק בטעמו ותכולת הכמ"מ במיץ עלתה בהדרגה מ-10.8% בתחילת יולי עד ל-14.8% בסוף אוגוסט. תכולת החומצה הייתה בין 0.47%-0.48% בשני מועדי הבדיקה הראשונים, ולאחר מכן התייצבה על רמה של 0.4% מתחת לכך.

טעם הפרי

ציוני התקבלות הטעם (בסולם של בין 1 עד 9) של פירות רימון 'נטע' במועדי הקטיף השונים מוצגים באיור 4. פירות הזן 'נטע' נהיו בעלי טעם סביר וראויים לשיווק (ציון טעם ≥ 6) החל ממועד הקטיף

איור 5: השתנות פרופיל טעמם של פירות רימון 'נטע' במהלך ההבשלה. התוצאות הינן ממוצעים ± ש.ת. של 4 טועמים מאומנים.

